

OPOLSZCZYŻNA WALENCJA - WSPÓŁPRACA W ZWALCZANIU WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO

W okresie 01.03.2013 r. – 30.11.2013 r. PUP w Opolu uczestniczył jako partner w projekcie „Opolszczyzna- Walencja – współpraca w zwalczaniu wykluczenia społecznego” realizowanym w ramach programu Leonard da Vinci, będącego komponentem Programu „Uczenie się przez całe życie”. W projekcie uczestniczyli przedstawiciele samorządów powiatowych z woj. Opolskiego: z 4 powiatowych urzędów pracy, 2 ośrodków pomocy społecznej, dwóch powiatowych centrów pomocy rodzinie. Uczestnikami projektu były także osoby delegowane przez 3 instytucje szkoleniowe, mające siedziby w naszym województwie, osoby reprezentujące związki pracodawców – 2 izby gospodarcze oraz przedstawiciel fundacji, statutowo wspierającej osoby niepełnosprawne. W ramach realizacji projektu w dniach 19.05-02.06.2013r oraz 02.06-16.06.2013r dwie 12- osobowe grupy uczestników projektu uczestniczyło w profesjonalnych wizytach w instytucjach, stowarzyszeniach, fundacjach zajmujących się osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym w Walencji (Hiszpania). Podczas spotkań z hiszpańskimi kolegami uczestnicy projektu zapoznawali się z metodami, instrumentami i środkami stosowanymi przez nich w pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, wymieniali swoje doświadczenia, dyskutowali o bieżących problemach. Uczestnikami projektu były osoby pełniące kluczowe funkcje (w tym zarządzające) w swoich instytucjach o kierunkowym wykształceniu, wielu kursach dokształcających oraz wieloletnim doświadczeniu w pracy na rzecz kształcenia zawodowego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W efekcie obserwacji poczynionych w trakcie wizyt, można stwierdzić, że największym zagrożeniem zarówno w Polsce jak i w Hiszpanii, dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jest obecnie długotrwałe bezrobocie. Barrierami utrudniającymi znalezienie zatrudnienia wśród osób bezrobotnych, a tym samym powodującymi zagrożenie wykluczeniem społecznym są m.in.:

- brak doświadczenia zawodowego i umiejętności praktycznych bezrobotnych, wynikający z faktu iż nigdy nie byli zatrudnieni lub pracowali wyłącznie w jednej branży,
- niski poziom wykształcenia lub wykształcenie niedopasowane do aktualnych wymogów rynku pracy,
- brak specyficznych umiejętności i uprawnień, brak znajomości języków,
- dyskryminacja ze względu na płeć, wiek, posiadane dzieci, niepełnosprawność;
- mała mobilność;
- brak połączeń komunikacyjnych;
- brak środków na prowadzenie i uruchomienie własnej działalności gospodarczej;
- długa przerwa w uczestnictwie w rynku pracy;
- utrwalone w świadomości pracodawców stereotypy dotyczące zatrudniania osób starszych,
- brak doświadczenia z zastosowaniem nowoczesnych technologii, zwłaszcza w zakresie obsługi komputera.

Działania podejmowane przez urzędy pracy w Polsce nie są w stanie zaspokoić potrzeb wszystkich osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W walkę z długotrwałym bezrobociem powinny zaangażować się również inne organizacje i stowarzyszenia, podobnie jak funkcjonuje to w Walencji i całej Hiszpanii.

Pomimo, że w Polsce stosuje się podobne formy wsparcia jak w Hiszpanii, to jednak warto zwrócić uwagę na fakt, że tam doradcy, konsultanci, pracownicy projektów skupiają się na małych grupach bezrobotnych z uwzględnieniem specyfiki tej grupy np. wieku, wykształcenia, niepełnosprawności... Tego brakuje na polskim rynku pracy i jest to godne polecenia.

Brakuje u Polsce instytucji funkcjonujących w Hiszpanii, zajmujących się wsparciem kompleksowym w tym:

- w znalezieniu zatrudnienia i mieszkania,
- organizacji czasu wolnego podopiecznych,
- wyrabianiu kart uprawniających do zniżek w obiektach kulturalnych,
- prowadzeniu akcji społecznych kierowanych do konkretnych grup bezrobotnych tak jak to robi np. IVAJ.

Warto by również powrócić do formy zakładów pracy chronionej, gdzie osoby niepełnosprawne mogły integrować się ze środowiskiem, obecnie u nas najczęściej odbywa się to w formie warsztatów terapii zajęciowej. Ciekawym rozwiązaniem jest tworzenie i koordynacja centrów opieki dla osób niepełnosprawnych i ośrodków pracy, nad którymi pieczę sprawuje Instituto Valenciano de Accion Social. Uczenie poprzez wykonywanie zadań zawodowych, zbliża proces kształcenia zawodowego do rzeczywistych procesów pracy.

Szczególnie interesujące i godne polecenia jest zaangażowanie się Związków Zawodowych we współpracę z pracodawcami i szybkie reagowanie na ofertę pracy. Związki Zawodowe w Hiszpanii dbają o interesy przyszłych pracowników jak i już tych zatrudnionych u pracodawców Niestety takiego zaangażowania i współpracy brakuje na polskim rynku pracy. Publiczne służby zatrudnienia realizują oferty pracy zgłaszane przez pracodawców, ale nie posiadają uprawnień w egzekwowaniu form zatrudnienia proponowanych przez zakłady pracy. Aktywna działalność związków zawodowych przyczyniłaby się do

stworzenia bardziej przyjaznych warunków podejmowania pracy z korzyścią dla osób bezrobotnych.

Udział w projekcie i wyjeździe studyjnym w Walencji zwiększył kwalifikacje zawodowe poszczególnych uczestników projektu w zakresie podejmowania działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zwiększenie kwalifikacji uczestników było możliwe dzięki - poznaniu nowych technik, metod, rozwiązań prawnych stosowanych w Hiszpanii, zapoznaniu się ze stosowaniem nowych dokumentów i materiałów szkoleniowo-dydaktycznych, pogłębieniu znajomości języka angielskiego w zakresie słownictwa ogólnego i zawodowego, poznaniu innowacyjnych rozwiązań w systemach, instytucjach i praktykach stosowanych w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego (przeniesienie ich na grunt lokalny).

Po zakończeniu projektu nastąpiło też wzmocnienie instytucjonalne poprzez:

1. Rozszerzenie oferty działań skierowanych do klientów PUP w Opolu (poprzez adaptację rozwiązań stosowanych w instytucjach hiszpańskich),
2. Pogłębienie współpracy pomiędzy instytucjami województwa Opolskiego o nowy wachlarz instrumentów i metod, czyniący działania bardziej komplementarnymi i dostosowanymi do potrzeb indywidualnego klienta,
3. Możliwości nawiązania współpracy z partnerami hiszpańskimi o podobnym profilu działalności, co organizacje wysyłające.

Długofalowe efekty udziału w projekcie (cele pośrednie) to: opracowanie programów szkolenia zawodowego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym adekwatnych do ich potrzeb i zmieniającego się rynku pracy.